

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра аналітичної економіки та міжнародної економіки

Затверджено

на засіданні кафедри аналітичної економіки
та міжнародної економіки
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка

Завідувач кафедри

проф. Панчишин С. М.

**Силабус з навчальної дисципліни «Макроекономіка»,
що викладається в межах ОПП “Економічна аналітика та
бізнес-статистика” і “Економіка та правове регулювання в бізнесі”
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів із
спеціальності 051 “Економіка”**

Львів – 2021 р.

Назва дисципліни	Макроекономіка
Адреса викладання дисципліни	79008 м. Львів, проспект Свободи 18, економічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра аналітичної економії та міжнародної економіки
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 «Соціальні та поведінкові науки» 051 «Економіка»
Викладачі дисципліни	Шегинський Ігор Михайлович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аналітичної економії та міжнародної економіки
Контактна інформація викладачів	Ihor.Shehynskyy@lnu.edu.ua http://econom.lnu.edu.ua/employee/shehynskyy-igor-myhajlovych 79008 м. Львів, проспект Свободи 18, аналітичної економії та міжнародної економіки, к.107
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Он-лайн консультації. Для погодження часу он-лайн консультацій слід написати на електронну пошту викладача. Оф-лайн консультації. Відповідно до графіку консультацій, затвердженого на кафедрі
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/?post_type=course&p=32685&preview=true
Інформація про дисципліну	Курс розроблено для того, щоб сформувати у студентів систему знань про функціонування національної економіки та вплив економічної політики уряду на поведінку економічних суб'єктів. Вивчаються проблеми виробництва, споживання та розподілу національного доходу, економічного зростання, макроекономічної нестабільності та її подолання.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна "Макроекономіка" є нормативною дисципліною з освітніх програм "Економічна аналітика та бізнес-статистика" і "Економіка та правове регулювання в бізнесі" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів спеціальності 051 «Економіка», яка викладається у 1-му та 2-му семестрах в обсязі 8 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Основними завданнями курсу "Макроекономіка" є: <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення студентів із поняттєво-категоріальним апаратом макроекономіки; • формування уявлення про способи організації національної економіки та поведінку найважливіших економічних суб'єктів; • розкриття джерел зростання економіки в коротко- та довгостроковому періодах; • з'ясування причин виникнення макроекономічної нестабільності, способів її усунення та недопущення у перспективі; • розкриття змісту категорії «макроекономічна рівновага».
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. / С. М. Панчишин, П.І. Острроверх, І. В. Грабинська та ін.; За ред. С.М. Панчишина і П.І. Острроверха. 4-ге вид., виправл. та доп. – Л.: Априорі, 2020. Кн. 1: Вступ до

	<p>макроекономіки. Макроекономіка. – 648с.</p> <p>2. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка. Підручник. Книга 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – Львів, Апріорі, 2017. – 567 с.</p> <p>3. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / З. Ватаманюк [та ін.]; за ред. З. Ватаманюка, і С. Панчишина. Київ: Альтернативи, 2001. – 608с.</p> <p>4. Економічна теорія: вступ, макроекономіка, мікроекономіка / З.Г.Ватаманюк [та ін.]; за ред. З.Г. Ватаманюка, О. З. Ватаманюка. – Львів: Інтелект-Захід, 2008. – 540с.</p> <p>5. Панчишин Степан. Макроекономіка. – К.: Либідь, 2005. – 616 с.</p> <p>Додаткова література:</p> <p>1. Економічна теорія: практикум (тести і задачі) / За ред. О. Ватаманюка. - Львів: Інтелект-Захід. – 2010. – 374с.</p> <p>2. Макроекономіка: базовий курс / [І. Й. Малий, І.Ф. Радіонова, Т.Ф. Куценко та ін.]. – Київ: КНЕУ, 2016. – 254с.</p> <p>3. Mankiw N.G. Principles of economics / N. Gregory Mankiw. – Seventh edition. – Stamford: Cengage Learning, 2015. – XXXII, 847р.</p> <p>4. Mankiw N.G. Macroeconomics / N. Gregory Mankiw. – Seventh edition. – New York: Worth Publishers, 2010. – XXXVII, 598р.</p> <p>5. Панчишин С. М. Макроекономіка: тести і задачі. – К.: Либідь, 2002.</p>
Обсяг курсу	<p>240 годин аудиторних занять.</p> <p>З них 64 години лекцій, 64 годин семінарських/практичних занять та 112 годин самостійної роботи</p>
	<p>Після вивчення курсу «Макроекономіка» студент буде знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні категорії макроекономіки, їх еволюцію та філософію макроекономіки різних шкіл економічної науки; - джерела та фактори зростання національної економіки, підвищення рівня життя громадян; - причини виникнення та форми прояву інфляції, безробіття, рецесії, їх соціально-економічні наслідки; - інструментарій оцінювання ефективності функціонування економічної системи; - механізми досягнення макроекономічної рівноваги за повної зайнятості. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обчислювати основні макроекономічні показники та аналізувати їх динаміку; - виявляти причини посилення макроекономічної нестабільності та тлумачити заходи уряду, спрямовані на її усунення; - пояснювати впливи макроекономічної політики на розвиток національної економіки в коротко- та довгостроковому періодах; - оцінювати ефективність функціонування національної економіки та перспективи її розвитку.
Ключові слова	макроекономіка, ВВП, сукупні видатки, безробіття, інфляція, сукупний попит, інвестиції, економічне зростання, монетарна політика, фіскальна політика.
Формат курсу	Очний. Проведення лекцій, семінарських/практичних занять та консультацій для засвоєння тем курсу:

Теми	<p>Тема 1. Макроекономіка як наука Тема 2. Загальні основи економіки Тема 3. Форма виробництва і економічна система Тема 4. Ринок і його механізм Тема 5. Економічні суб'єкти Тема 6. Основні макроекономічні показники Тема 7. Монетарна економіка Тема 8. Виробництво, споживання та інвестиції Тема 9. Економічне зростання Тема 10. Сукупні видатки та економічна рівновага Тема 11. Сукупний попит і сукупна пропозиція Тема 12. Макроекономічна нестабільність Тема 13. Монетарна політика Тема 14. Фіскальна політика. Дефіцит бюджету і державний борг Тема 15. Зовнішня торгівля та зовнішньоторговельна політика</p>																																								
Підсумковий контроль, форма	Письмовий іспит в кінці 1-го та 2-го семестрів																																								
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін: «Вища математика», «Історія України».																																								
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, розв'язування задач, підготовка та обговорення доповідей.																																								
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проектор/мультимедійна дошка, інтернет, Microsoft Office із доступом до Teams, доступ до Moodle.																																								
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Екзаменаційна оцінка з дисципліни «Макроекономіка» виставляється на основі суми балів, отриманих студентом (студенткою) за роботу впродовж семестру, екзаменаційну роботу та з урахуванням відвідування практичних (семінарських) занять. Максимальна кількість балів, які студент (студентка) може отримати за всі види робіт – 100. З них: за роботу на практичних/семінарських заняттях – 50 балів; за екзаменаційну роботу – 50 балів.</p> <p>Отримана студентом (студенткою) загальна сума балів конвертується у результуючу оцінку, відповідно до діючої в університеті шкали оцінювання (див. таблицю нижче), яка виставляється в екзаменаційну відомість та залікову книжку.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів (Σ)</th> <th colspan="2">Національна шкала</th> <th colspan="2">ECTS</th> </tr> <tr> <th>Код оцінки</th> <th>Оцінка</th> <th>Код оцінки</th> <th>Оцінка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90-100</td> <td>5</td> <td>відмінно</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> </tr> <tr> <td>81-89</td> <td rowspan="2">4</td> <td rowspan="2">добре</td> <td>B</td> <td>дуже добре</td> </tr> <tr> <td>71-80</td> <td>C</td> <td>добре</td> </tr> <tr> <td>61-70</td> <td rowspan="2">3</td> <td rowspan="2">задовільно</td> <td>D</td> <td>задовільно</td> </tr> <tr> <td>51-60</td> <td>E</td> <td>достатньо</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">0-50</td> <td rowspan="2">2</td> <td rowspan="2">незадовільно</td> <td>FX</td> <td>незадовільно (з можливістю повторного складання)</td> </tr> <tr> <td>F</td> <td>незадовільно (з повторним вивченням курсу)</td> </tr> </tbody> </table>				Сума балів (Σ)	Національна шкала		ECTS		Код оцінки	Оцінка	Код оцінки	Оцінка	90-100	5	відмінно	A	відмінно	81-89	4	добре	B	дуже добре	71-80	C	добре	61-70	3	задовільно	D	задовільно	51-60	E	достатньо	0-50	2	незадовільно	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	F	незадовільно (з повторним вивченням курсу)
Сума балів (Σ)	Національна шкала		ECTS																																						
	Код оцінки	Оцінка	Код оцінки	Оцінка																																					
90-100	5	відмінно	A	відмінно																																					
81-89	4	добре	B	дуже добре																																					
71-80			C	добре																																					
61-70	3	задовільно	D	задовільно																																					
51-60			E	достатньо																																					
0-50	2	незадовільно	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)																																					
			F	незадовільно (з повторним вивченням курсу)																																					
Детальніше підходи до оцінювання знань студентів описані у робочій програмі навчальної дисципліни «Макроекономіка», що																																									

	<p>викладається в межах освітніх програм “Економічна аналітика та бізнес-статистика” і “Економіка та правове регулювання в бізнесі” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів із спеціальності 051 “Економіка” яка доступна на сайті кафедри.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що запропоновані студентів завдання будуть виконані ним особисто. Списування, втручання в роботу інших студентів є прикладами академічної недоброчесності. Виявлення академічної недоброчесності в екзаменаційній роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем. Порушення академічної доброчесності не толерується.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Студенти мають відвідати усі лекції і практичні заняття курсу та зобов'язані витримати усі, наперед визначені викладачем, терміни виконання завдань, передбачених курсом.</p> <p>Література. Окрім рекомендованої лектором літератури, студенти можуть використовувати також й інші актуальні джерела інформації з проблем макроекономіки.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані впродовж семестру на семінарських/практичних заняттях, бали підсумкового іспиту, присутність та активність студента на заняттях.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<p><i>Перелік питань для проведення підсумкової оцінки знань.</i></p> <p><i>Вступ до макроекономіки</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналітична економіка як галузь економічного знання. Сучасні економічні школи. Філософія макроекономіки. 2. Об'єкт і предмет макроекономіки та її функції. Позитивна і нормативна макроекономіка. 3. Методологія макроекономіки. Економічний аналіз і термінологія. 4. Економічні потреби. Економічні інтереси. Обмеженість ресурсів. 5. Процес виробництва та ефективність використання ресурсів. Крива виробничих можливостей. Альтернативна вартість. 6. Суть, типи та чинники економічного зростання. Погляди на економічне зростання. 7. Натуральна і товарна форма виробництва. Види товарного виробництва. Товар і його ціна. Функції ціни. 8. Суть та функції грошей. Еволюція грошей. Демонетизація золота. Грошові агрегати. 9. Суть та механізми економічної системи. Право власності. Підходи до типізації економічних систем. 10. Ринкова економіка та основні принципи її організації. Сучасні моделі ринкової економіки. Модель ринкового кругообігу. 11. Роль держави в ринковій економіці. Економічні функції держави. Стабілізаційна політика. 12. Державний бюджет, його доходи і видатки. Збалансування державного бюджету. Крива Лафера. 13. Суть, ознаки та розміри фірм і підприємств. Капітал підприємства. Прибуток і його роль в ринковій економіці. 14. Функції домогосподарств у ринковій економіці. Джерела доходів домогосподарств. Особисті заощадження. Прожитковий мінімум. Соціальний захист населення. 15. Суть і види ринків та їх інфраструктура. 16. Фінансові ринки. Кредитний ринок та ринок цінних паперів. Фінансові посередники.

	<p>17. Класифікація ринкових структур та їхні ознаки. Досконала конкуренція. Монополія. Олігополія та монополістична конкуренція.</p> <p><i>Макроекономіка</i></p> <p>18. Валовий внутрішній продукт (ВВП). Номінальний і реальний ВВП. Принципи обчислення ВВП. Уникнення подвійного рахунку.</p> <p>19. Методи обчислення ВВП. Методика обчислення інших показників обсягу національного виробництва. Особистий і використовуваний дохід.</p> <p>20. Основні макроекономічні пропорції. Рівність витікань та ін'єкцій.</p> <p>21. Показники сфери зайнятості. Рівень безробіття. Природна норма безробіття. Повна зайнятість.</p> <p>22. Показники сфери цін. Індекс споживчих цін. ВВП дефлятор. Інфлювання та дефлювання.</p> <p>23. Платіжний баланс як основний показник зовнішньоекономічної діяльності держави. Класифікація статей платіжного балансу. Принцип подвійного запису.</p> <p>24. Процентна ставка. Попит на гроші. Кількісне рівняння обміну. Пропозиція грошей. Рівновага на ринку грошей.</p> <p>25. Суть і види валюти. Валютний курс. Номінальний і реальний обмінний курс. Ефективний обмінний курс. Плаваючі та фіксовані валютні курси.</p> <p>26. Міжнародні валютні системи. Золотий стандарт. Крах Бретон-Вудської валютної системи. Ямайська валютна система.</p> <p>27. Функціональний розподіл доходів. Граничний продукт факторів виробництва. Виробнича функція Коба-Дугласа.</p> <p>28. Інструментарій для аналізу споживання і заощадження. MPC і MPS. APC і APS. Поточна вартість майбутнього доходу. Чинники споживання і заощадження не пов'язані з поточним доходом. Види і рівень заощаджень.</p> <p>29. Кейнсіанська функція споживання. Загадка споживання. Міжчасовий вибір споживача. Міжчасова бюджетна пряма.</p> <p>30. Гіпотези життєвого циклу та постійного доходу як моделі поведінки споживача. Постійний і тимчасовий дохід. Пояснення загадки споживання.</p> <p>31. Суть та значення інвестицій. Інвестиційний процес і його типи. Неокласична модель інвестицій. Q Тобіна.</p> <p>32. Припущення моделі Солоу. Нагромадження капіталу і його вплив на економічне зростання. Стаціонарний обсяг капіталу. Рівень золотого правила.</p> <p>33. Вплив збільшення населення на економічне зростання. Демографічний вибух і демографічний перехід. Стаціонарний стан національної економіки з урахуванням збільшення населення.</p> <p>34. Взаємозв'язок науково-технічного прогресу та економічного зростання. Стаціонарний стан з урахуванням НТП. Обчислення внеску факторів виробництва в економічне зростання. Залишок Солоу.</p> <p>35. Закономірності економічного зростання країн у XX-початку XXI ст. Рівень економічного розвитку країн і його показники. Індекс людського розвитку. Закляте коло бідності.</p>
--	---

	<p>36. Суть та складники сукупних видатків. Два підходи до визначення рівноважного ВВП. Кейнсіанський хрест. Економічна рівновага у короткостроковому періоді.</p> <p>37. Мультиплікатор видатків. Вплив зовнішньої торгівлі та державного сектора на рівноважний ВВП. Мультиплікатор податків. Мультиплікатор збалансованого бюджету.</p> <p>38. Сукупний попит і його складники. Крива сукупного попиту та її переміщення. Визначники сукупного попиту.</p> <p>39. Сукупна пропозиція. Крива сукупної пропозиції у короткостроковому та довгостроковому періодах. Визначники сукупної пропозиції.</p> <p>40. Макроекономічна рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції. Стагфляція. Перегрита економіка.</p> <p>41. Суть та причини економічних коливань. Фази ділового циклу.</p> <p>42. Безробіття і його причини. Закон Оукена. Втрати від безробіття. Державна політика зниження природної норми безробіття.</p> <p>43. Суть, види та наслідки інфляції. Інфляція як багатофакторний процес. Інфляція попиту та інфляція пропозиції.</p> <p>44. Крива Філіпса. Сучасне тлумачення взаємозв'язку інфляції та безробіття. Методи боротьби з інфляцією. Дезінфляція.</p> <p>45. Комерційні банки та процес створення банківських депозитів. Активи і пасиви комерційного банку. Грошовий мультиплікатор. Мультиплікатор грошової бази. Модель пропозиції грошей.</p> <p>46. Суть, цілі та завдання монетарної політики. Активи і пасиви центрального банку. Знаряддя монетарної політики. Види монетарної політики. Ефективність монетарної політики.</p> <p>47. Суть та знаряддя фіскальної політики. Дискреційна та недискреційна фіскальна політика. Ефект витіснення. Поєднання фіскальних та монетарних інструментів.</p> <p>48. Дефіцит державного бюджету. Структурний і циклічний дефіцит бюджету. Державний борг і його причини. Вплив дефіциту бюджету і державного боргу на національну економіку.</p> <p>49. Зовнішня заборгованість країни та її причини. Методи зменшення зовнішньої заборгованості країни.</p> <p>50. Суть та структура світової економіки. Основні форми міжнародних економічних відносин. Класифікація країн у світовій економіці.</p>
Опитування	Анкету для оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу.